Tilźês Keleiwis

(pirma „Naujasis Keleiwis“).

„Tilź'ês Keleiwis“, kas Pētnyczią ißdûdams kaßtûja ant Bertainio Meto **50 Pen.**
Apsteláwimai yra nû bile kokio Posto priimami, arba ir paczoj Drukorijoj
J. Reyländerio bey Sunaus
Tilźėje, Aukßtoje Ulycz. 67 (Hohe Str. 67).

Apsakimai,
i Drukorijq Tilźês Keleiwjo sîncziami kaßtûja po 10 Pen.,
Prisiulymai 15 Pen.,
uź kożnq smulkeis Raßtais ispaustq Eilę.
Gromatos dėl Tilźês Keleiwjo patiês ißrażomos tampa dabar i Klaipėdq, Rosenstraße Nr. 5, 2 Tr., nusiuncziamos.

Nro. 5. Tilźėje, 4. Februarijų. **1887.**

Ant Nedėldienės Septuagesimae.

Ewang. Matt. 20, 1—16.

Dangaus Karalyste prilygsta Ukininkui, kursai ankstу ißėjo samdyti Darbininkû i sawo Wyniczią ir suderėjęs su Darbininkais po Graßi ant Dienôs, nusiunte jis jus i sawo Wyniczią. Ir ißėjęs trecząję Adyną pamate kitus ant Turgaus pateikaujanczius ir tare jiems: Ir Jus eikite i mano Wyniczią, dûsiu Jums, kas werta. Ir jie nuėjo. Wēl ißėjęs apie ßeßtąję ir dewyntąję Adyną jis teipjau padare. Bet ißėjęs apie wieniûliktąję Adyną, rado jis kitus Pateikaujanczius ir tare jiems: Kam cze stowite wisą Dieną pateikaudami? Ir jie sake jam: Niekas mus nesamde. Jis sake jiems: Eikit ir Jus i Wyniczią, o kas werta bus, ir Jus gausite. Bet Wakarui ateinant tare Wyniczios Ukininks sawo Użweizdui: Wadink Darbininkus ir dûk jiems Algą, pradėjęs nu paskucziausujû iki pirmjausujû. Tay atėjo wieniûliktoj Adynoj Samdytieji, ir gawo kiekwiens sawo Graßi. Bet pirmieji atėję mislyjo, kad daugiaus gausę, ir teipjau kiekwiens gawo sawo Graßi. Ir tą gawę murmėjo jie prieß Ukininką tarydami: Szie paskucziausieji tiktay wieną Adyną te dirbo, o Tu jus mums sulyginai, kurie mes Dienôs Naßtą neßiojom ir jôs Karßti kentėjom? Bet jis atsakydams tare wienam iß jû: Prieteliau, aß nedarau Taw Neteisybę; ar nesuderėjei su manimi po wieną Graßi? Imk, kas Tawo ir eik. Bet ßiems paskucziausiems noriu dûti kaip Taw. Arba ar aß neturiu Walês, su Sawûju daryti, ką noriu? ar todėl teip żwairey żiuri, kad aß toks gers esmi? Teipo bus paskucziausieji pirmieji ir pirmieji paskucziausieji; nēs daug yra pawadintû, bet maż Ißrinktujû. —

Wisokeropais Czēsais anie Darbininkai i Wyniczią pawadinti buwo; wiena Dalis nu jû jau ankstу Rytmetyj i Darbą ... iôs Pono istojo, kiti trecząję, ßeßta... yntąję Adyną, o galiausey ir wieniûliktoj Adynoj, Dienai jau pasibaigiant dar keli i Wyniczią pawadinti tape. Ant wieneropo Pelno Gaspadorus ale su wisais Darbininkais sulygo, nieks ko daugiaus negalėjo ißsipraßyti. Galiausey atėjo Wakaras ir Ukininks Użweizdui paliepe, kad Darbininkams jû Algą ißmokėtu. Su paskucziauseis jis turėjo prasidėti ir kożnam sulygtąji Graßi dûti. Cze ney jokio Skirtumo apie tai nebuwo daroma, kokiu Czēsu Darbininks i Wyniczią parėjęs buwo, bet teip paskucziausey Istojusieji kaip Pirmjausieji kożnas sawo Graßi kaip użpelnytąję Dienôs Algą gawo. Tay pradėjo tie, kurie pirmjausey i Wyniczią istoję buwo, prieß sawo Poną murmėti, kad jis jus tiems sulyginęs, kurie paskiaus istoję buwo. Ale Ukininks jiems atsiliepe, kad prieß kożnąji teisingay pasielgęs, nēs wisi prie jo ant Graßio sulygę buwę, o jis Walę turys, su sawo Turtu daryti, ką norys; todėl jis wisiems lygey Pelną dûdas, o toktai jo Meilingumas esąs, kad jis Skirtumo nedarąs ir nieks neturys Prieżastiês, dėl to żwairey żiurėti.

Wießpatiês, Pono Diewo, Wyniczioj, butent jo Karalystėj, teipjau gana Darbo kaip prie ano żemißkojo Gaspadoriaus randama yra ir atkartotinay bey wisokiuse Czēsuse per jo Tarnus Swiete apsakoma yra, kad kożnas i aną Darbo Wietą istotu. Cze niera kokiôs ypatißkôs Algôs pażadama; kaip anie Darbininkai Dienôs Naßtą neßiojo ir jôs Karßti kentėjo, teip tur kożnas Diewo Karalystei Pasidûdantysis daug Wargû ant sawês użsiimti, kad i Kristaus Szlużmą istoj. Ale ir kożnas żino, kad po wiernay atlikto Darbo Diews kożnam maloningu Ponu busęs ir sawo Geradėjystę apstingay ißrodysęs. Kożnas ypaczey żino, kad Amżiaus Wakaras po atliktojo Darbo prisiartys, tay Wießpats tokiu skupu Saiku nesеikės, kaip Żmogus pagal żemißką Budą yra papratęs. Kożnam, kurs jo Szlużmoj yra buwęs, ta pati Malone sutenkama bus ir ney jokio Skirtumo nebus daroma. Cze pawirs Ißsidingojimas kunißkay Dumojanczujû i Gėdą, kurie i Wießpati żwairey żiuria, kad jis wiesiems tą paczę Malonę sutenka ir tiems, kurie jo Szlużmoj ilgiaus yra buwę, kokes ypatißkas Teisybes pirm tujû neiwelyja, kurie paskiaus arba rasi ir paskûjame Czēse sawo Amżiaus i Wießpatiês Szlużmą istojo. Nieks negal tą wisą Malonę, kurę Wießpats Sawiesiems ißrodys, pilnay użsipelnyti, o todėl ir Pawydėjimas bey Pażiurejimas żwairiomis Akimis bartinas Daiktas pasiliekta. Dżiaugtis turėtu kożnas wiernasis Diewo Tarnas, kad Wießpats ir tujû iß Malonês prisiim, kurie wėlay jo Karalystei yra pasidawę. Pirmieji bus paskiausieji ir wel apencz paskiausieji pirmieji — tay yra gruntinis Dawadas Diewo Karalystėje, o ger mums, kad joje Skirtumo niera daroma; nēs teipo Kożnasis ant sulaukamujû Gerybjû lukurauti gal.

Kas paskutiname Czēse Swiete nusidawe.

Iß Wokietijôs.

Berlyne, 21. Jan. Dewynisdeßimtoji Gimimo Diena Wießpatiês Ciecoraus nu Berlyno Sztudentû, kaip toktai jû neseney nulaikytame Susiėjime sudumta tape, su didże Ißkilme ßwencziama bus. Popirma sutarta tape, pas ciecorißkaji Paloczių ßlowną Ziburiû Truki Wakare 22. Merco laikyti, ant kurio Ciecorus, kaip kad lukuraujama yra, sawo Iwelyjimą dûs. Po ßito Trukio bus wienoj Swėtlyczioj tarp Sztudentû didi Czesnis kelama.

— Buwo ßiczion ta Paskalba ißsiplatinusi, buk Maskoliû Ciecorus ant musû Ciecoraus Gimimo Dienôs i Berlyną parkeliausęs; ta Żine ale jau pirm keliû Nedėliû per n'ißtikimą buwo laikoma, o ir dabar sakoma, kad ji pramanyta esanti.

— Użdraudimas, kad toliaus iß musû Żemės per Rubeżiu i swetimas Żemes Arkliû nebibutu ißgabenama, dėl to sawo Prieżasti gawo, kadangi iß Mecklenburkio keli Tukstanczei Arkliû, o ir iß Westpholû Prowincôs teipjau didis Skaitlus ißgabentas buwo. (Kurlink tie Arklei ißgabenti tape, apie tay mes nepriwalome ilgay mislynėti.)

— 24. Jan. Ciecorus ßendien pirm Pētû Praneßimą Wilmowskio priėme ir po Pētû ant Szpacierôs ißważiawo. — Nedėldienėj po Pētû bande wiens, kaip kad rodės, iß Proto ißėjes Żmogus i ciecorißkaji Paloczių isiwerßti. Tasai buwo 70 Metû senasis Maluneninks Jons Sieberts iß Bißfelde pas Stendal (Saksuse). Kaip jis i Policijôs Butą nuwestas buwo, sake jis, kad jis Ciecorų aplankyti turys; jis norys jam

dwasiszkas Giesmes paszwilpioti ir pagiedoti. Jey jo Praszymas jam busęs iszpildomas, tay Ciecorus dar 100 Metû gyws paleksęs, o kad Princeses ji girdēti gausenczios, tay joms teip atsidůsent, kaip kad jos jau Danguje butu. Toliaus perklausinējant jis iszsipažino, kad jau Mete 1878 pas Niedleben prie Hallês Beproczių Bute buwęs, kur jis nu wieno Kunigo prie Altoriaus Giedojime pamokintas tapęs. — Kadangi prisibijoma buwo, kad tas Žmogus ne isz naujo i Palocziu isibriauti bandysęs, tay tape jis i karaliszkaji Ligonbuti nugabenamas, kur ir Beproczei isz Dalies Kawonês randa.

— 26. Jan. Szendien iszdůtasis Ciecorystês Žokanû Laiszkas iszplatina wieną ciecoriszką Padawadyjimą, pagal kuri Arkliû Iszgabenimas per wisus Ciecorystês Rubežius i swetimas Žemes uždraustas yra. Tas Uždraudimas tůjau sawo Giliawimą randa.

Potsdame, 29. Jan. Princese Wilhelm Nakties Laike ant Zēg. 1 Princą pagimde. (Tay yra jau ketwirtasis Sunus Princo Wiliumo.)

München, 26. Jan. Pagal „Naujeses Žines“ — Wardas wienôs Ceitungôs — Reichskancleris wieną labay twirtą Popiežiaus Iszsitarimą apie Centrumo Pasilaikymą dabarnykszcziuse Klausymuse turys, kursai Katalikams Skyrimo-Kowoje prirodys, kaip jiems reiks pasielgti; ypaczey tasai ir Katalikû Kunigams labay padabotinas bus, jeib jie nu Skyrimo Sukimû atsilaikytu ir isz Eiliû Waldžiai Pasipriesz-yjanczujû iszstotu. Centrums turēsęs skirtis, ar tolesniame Czēse Popiežui arba Windhorstui sekti norēsęs. Popiežiszkasis Iszsitarimas esąs toks aiszkus, kad Neklausymas tiesog kaip Niekuwertimas Popiežiaus Žodžiû galēsęs buti iszguldomas. Kunigaiksztis Bismarckis szitą Iszsitarimą tikram Czēsui parējus iszplatysęs.

Isz Bayerû Žemês, 26. Jan. Gendrolleitmons von der Tann Augsburkyj sekantyji Priszaukimą wisiems seniesiems Karo-Draugams iszleidžia: Skyrimo-Kowa yra už Durû. Nenorima karžygiszkamjam Ciecorui jo Praszymus už Waisko-Padidinimą iwelyti. Atsiminkitēs Mete 1870 buwusojo Karo bey szlowingujû Muszių! Daug nu Jusû stowējo po mano Komandą ir pažysta manę. Teip kaip pirma priesz Neprietelius, teip mes dabar su kits kitu sztimůsime dēley Waisko bey Tēwiszkês. Skirkit tokius Wyrus, kurie už Ciecoru bey Ciecorystę stow. Gyws t'esie Ciecorus!

Isz Estereikijôs bey Ungarû.

Wyne, 22. Jan. Wokiszkay-prancusziszkieji Pasilaikymai sziczion didžiausi Akylumą iszprowyjo. Tame dar niera wisi wienôs Dumôs, ar Prancuzija sekancziame Czēse Karą prasidēti norenti, wisi ale tame Dalyke sutar, kad Kunigaikisztis Bismarckis tikru Czēsu apie tą Klausymą Szwiesôs parupysęs ir Prancuziją paragysęs, kad — kaip sakoma — sawo „Partwą“ iszsipažintu.

— 24. Jan. Isz Atēnû Miesto patirti gauname, kad Grykonai stropjey ant Karo prisigatawyja.

Isz Prancuzijôs.

Paryže, 20. Jan. Paryžiszkoji Ceitunga „Figaro“ Nuženklinimą wokiszkojo Deputierto Windthorsto pargabena, kursai teipo skamba: „Mažas Wyrs, powisam mažas, newiežlybs, wos wierytinay nepadorus, su Warlês Akimis ir toke didže Kalbējimo Priprowa, kad ta per wisą Weidą nu wienôs Ausiês iki antrosês nutenka.“ Potam Ceitunga „Figaro“ dar minawoja, kad Windthorsts pirma Katalikš ir tikt antroj Eilēj Wokietis t'esąs. Tas Suraszymas su tais Žodžeis baigias: Asz powisam atwiray iszsipažystu, kad man rykaujantysis Reichskancleris nepatinka; juk ir nenorint slapczey tą Szuneli apdywyti turime, kursai priesz Liutą loti iszsidresa.

— 26. Jan. Naktyje ant 20. Januarijaus pasimire sziczion pažystamasis Gendrolus Reihe. Szisai buwo tas Oficyrs, kursai Karalui Wiliumui trumpay pirm Pasiliowimo Muszio prie Sedan tą pagirtaji Napolēono III. Naszteli atnesze, kursai pagal musû Kalbą tus Žodžius sawyje turējo: „Man Pryszakyj sawo Waisko pasimirti negalent, padedu asz sawo Kardą po Kojomis Jusû Majestietôs!“

— 26. Jan. Pasirupinimai, kurie dēley per engliszkaję Ceitungą „Daily News“ praplatintaję Žinę pasidarę buwo, dabar jau liaujasi. Daugiausieji Laikraszczei patikrina, kad Prancuzija Karo nenorenti ir kad naujausiame Czēse Žalnieriû Pulkai pas rytini Rubežiu n'esantis padaugsinti. Ministeriû Rotoj padrutinio Goblet ir Flourens sawo Patikrinimus, kad Wokietija ney jokio Klausymo dēley Waisko Sutraukimo n'esanti dariusi ir kad Pasilaikymai priesz wisas Maces ypaczey ir priesz Wokietiją geri esą; Grows Münster, wokiszkasis Pasiuntinis Paryžo Mieste, po ne ilgo Czēso isz Miesto Cannes i Paryžą atgalsugryszęs, jeib sawo pirmajei Szwentei, kurę jis kaip Pasiuntinis isztaiso, drauge pributu. Yra ir patikrinima, kad Ministerprēzidents Goblet, kaipweik tikt ant to Proga bus pasidariusi, Saime Iszsitarimą důsęs, kursai Nuramdymui derēti galēsęs. Karo-Ministeris Boulanger dabar su trimis wyrauseis Klausymais sawo Ministerijoj Darbo tur, butent: su Apmąstymu Žokano-Užmanymo apie Waisko-Itaisymą, Užmanymu dēley Piningû Iwelyjimo ant Karo Priewoliû ir su Dawadais apie padrutintases Wietas.

Isz Englanto.

Londone, 27. Jan. Karaliszkojo Sosto Kalba, kure Parlamentas atwertas tape, Pasilaikymus priesz wisas Maces kaip prieteliszkus paženklino; Karalēne neprisibijos, kad isz dar neatliktujû Gincziôs Klausymû apie bulgariszkůsius Dalykus bilekoks Trikdinimas eyropēiszkojo Pakajaus pasidaryti galēsęs. Regierungôs Atsilikimas Egypto Žemēj dar n'esąs ant Galo, wienok jau gers Žingsnis ant Nutwirtinimo laukiejo bey widůjo Pakajaus esąs darytas. Karaliszkojo Sosto Kalba nurodo ant nepasiliaujancziojo Prieszsistengimo Randoriû Irlante priesz Užmokējimą Randôs ir apsako Užmanymus dēley twirto Wartojimo Korawonês Žokanû Irlante.

Southport, 26. Jan. Wakar iszdalyjo wokiszkasis Gendrolkonzelis Mohrs Miesto Wyresnamjam drauge be esant kokius 700 Swarû Szterlingio tarp Pasilikusujû tû nuskendusujû Wyrû, kurie su Gelbējimo Laiwais 20. Decemberi prie sudaužytojo Sziepio „Meksiko“ prisigauti norējo, jeib Skestantiesiems Pagalbôs atgabentu. Po Iszdalyjimo tû Dowanû isztare Miesto Wyresnysis sawo szirdingą Dēkawonę tus Žodžius pridēdams, kad toks gražus Darbas be Abejojimo tam priderings esąs, gerůsis Pasilaikymus tarp Wokietijôs bey Englanto padrutinti.

Isz Maskolijôs.

Petersburkyj, 19. Jan. Ceitunga „Nowoje Wremja“ pranesza: Daugel prie Rubežiaus Maskolijoj gywenancziû Dwarioniû, kurie ikiszioł dar wis Padonai wokiszkosês Ciecorystês tebiera, nesenay prie Kunigaikszczio Bismarckio su tûm Pasigůdimu kreipēsi, kad maskoliszkoses Wyriausybes jus wertanczios maskoliszkais Padonais pastoti. Petersburkiszkajei wokiszkai Pasiuntinystei da[…] isz Berlyno tas Paliepimas prisiustas t[…] kad maskoliszkoji Waldžia papraszoma bu[…] dēley tû Dwarioniû, kurie jau ilgą Czēsą [...] nay gywen, sawo Padawadyjimą atgali[…] Seniausis tû Dwarioniû sawo Dwarą tē[…] jau 14 Metû tur.

— 24. Jan. Regierunga bey Ceitung[…] Maskolijoj labay tą Priēmimą pagira, k[…] bulgariszkasis Deputacions prie Ministerprē[…] dento Goblet bey Ministerio Flourens ra[…] „Szitas Priēmimas, kursai tikray dawa[…] nus buwo, gal tarp Prancuzijôs b[…] Maskolijôs esantyji Prietelingumą padruti[…] ir toms Maciems Apdraudimu pastoti, kuri[…] dēley Dalykû Ryto Žemjû maskoliszkajei P[…] lytikai prieszyjas“ — teipo wiena Ceitun[…] isztaria.

— Paskalba, buk Maskoliû Ciecorus […] Berlyną ant 90metinês Gimimo-Dienôs C[…] coraus Wiliumo nukeliausęs, Petersburki[…] kose Draugystēse dabar jau daugiaus wier[…] jama yra.

Isz Belgijôs.

Gent, 24. Jan. Wakar Wakare Teat[…] rês Parodymą belaikant ir daug Darbini[…] kams prie to drauge be esant, Pasižiurēto[…] Ruimoj Nedawadas pasidare. Policija t[…] jau kelis Nenaudēlius i Apkalimą ēme. Pa[…] Teaterês Ieigas didis Žocialistû Pulkas s[…] sirinkęs buwo, kursai pažystamaje prancuzi[…] kaję Maiszto-Dainą Marseillaise dainawo.

Isz Amērikôs.

Wisuse Walscziuse argentyniszkosês Repu[…] blikês dabar jau Kolēra tokiu baisingu Bud[…] ponawoja, kad apie Iszsiplatinimą tôs Ligô[…] tēnay neb' galima abejoti. Szweiceriû Že[…] mês Bundesrotai apie tai atwiray Žine dů[…] dama buwo ir szi dabar wisiems, kurie i ar[…] gentyniszkaję Republikę iszkeliauti nor, prisiulo[…] kad bent pasilauktu, kol Maras bus pasilio[…] węs. Szitas Graudenimas wertingas yra[…] kad jis ir Wokietijoj butu padabojamas, nē[…] ir sziczion daugel sawo Tēwiszkês Atgrisusuj[…] ypaczey i argentyniszkaję Republikę iszkeliaut[…] meilyja.

Isz Lietuwôs bey abiejû Prusû Prowincû.

Stankiszkiuse, 22. Jan. Ant kurszisz[…] kujû Mariû yra dabar ant Ledaus Žwejyba[…] teip nu Kopeninkû, kaip ir nu Žemeninkû Pusês stropjey waroma; sakoma ale, kad Pelnas tikt labay menkas t'esąs.

Heinrichswaldēj (Gastuse), 23. Jan. [Nůglas Smertis.] Wakar musû Kieme ta[…] Žine iszsiplatino, kad Kupczus bey Amtsworszterš, Pons Lörke sawo Lowoj negyws atrastas tapęs. Nabasztininks Petnyczioj dar Tilžēj buwo buwęs, Wakare jis apie lengwn[…] Nesmagumą gůdēs, potam ale tikt, kaip rodēs, pilnay sweiks i Patalą pasidawe. Kaip ji Sunus sekantyji Rytmeti ant kokio Zēg. 9 pažadinti norējo, jis Tēwą Lawonu atrado. Tůjau Liekorus parwadintas tape, kursai Szirdiês Stabą kaip Smerties Priežasti iszrado. Musû Kiemas per Smerti Pono Lörke ne[…] menką Patrotką patyre. Jis prie tû stropjujû Wyrû priklause, kurie per sawo pacziû Sylą ir Teringumą prie wisû ji Pažystanczujû i Garbę parējęs buwo. Tikt dēley jo didžiosês Istangôs galima pastojo, szale jo nelengwojo Remesto ir dar wisokeropus kitus Urēdus pilnawoti. Ypaczey sziczion esantysis Užauginimo-Anksztalts jame wieną sawo geriausujû Paszelptojû praŗulde.

Lengwēcziuse, 22. Jan. Rudenyj […] ējusio Meto tape Ukininkei B. isz T. […] popierineis Piningais, kurius ji wieną[…]

rißusi, ir ant Spintôs wienoj užrakintoj tuboj pakawojusi laike, pawogti. Jau tů- rt buwo misłyjama, kad Berns ßitą Wa- ßtę ißprowyjęs. Dabar jam ir Policija it Kulniû paskuy eina ir ne ilgay truks, y gausime girdēti, kad tie ant tikrujû Pēdû irodę buwo, kurie sawo Czēsu sake, kad :inētasis to piktojo Darbo kaltu pastojęs.

Lyck, 23. Jan. Neseney wieną Rytmeti kininks R. iß M. dēley ypatißko Reikalo i toly nu jo esantyji Kiemą ißējo, iß kur jau pirm Pētû sugryžo, ir tikray jis sawo ywasti butu prapuldęs, jey ne jo akylasis gudrusis Kiemo-Szů jam Gywasti butu gelbējęs. Tas Gywolis per tą wisą Czēsą, r kuri Gaspadoriaus jēßkoma buwo, labay pakajings pasirode ir wis iß wien ant ųko ir wēl Namon linkay bēginēdams daug jo. Kaip Namißkei toktai ißwydo, ējo jie zunui paskuy, kursai jus ant Lauko pas ęną Ropuczių Rusi nuwede. Sziczion Gas- dorus dar gyws atrastas tape, kursai jau ip per negywą laikomas buwo. Pirm Jß- iawimo i minētaji Kiemą Gaspadorus pir- a pas su Ropuitimis pripildytaji Rusi nu- ęs ir i tą žemyn nulipęs buwo, ney misłyti pamisłydams, kad Wēlißsigawimas tům pa- u Budu iß to Rusio negalimu Daiktu pa- sęs. Giliukingay Jßgelbētasis patikrina, d jis aname Rusyj 24 ißgastingas Adynas u- Smerties Baimēj praleidęs. Tas Szů dar Dēkingystę sawo Pono užsipelnęs prie geras Diens turēs.

Karaliaucziuje, 25. Jan. Postinßpek- is Annuske iß ßiczion nu siamēžißkosês gierungôs ant Dawadyjimo siamēžißkujû sto Dalykû ßendien i Miestą Bangkok iß- iawo.

Klaipēdoj, 20. Jan. Laßiû Žwejyba rinose Jurose pas Klaipēdą paskutiname ēse labay palaiminga buwo. Nu pirmojo dewynioliktojo Januaryjaus 335 Laßes meßkerlotos tape. Žwejybôs Sziepis „Hoff- ng" wienat 250 Laßiû sugawo, wisiems ems Žwejiems su sawo Laiwais tikt 185 mon tepargabenant. Jurôs Szů ir ßime ēje sawo ißkadingaji Darbą prie sugautujû ßiû yra warę̄s ir daugel tujû iki Galwôs ēdęs.

— Žwejybôs Sziepis „Johanna," Ponui rencui priklausantysis, ißžēgliawo 19. ß. iß musû Osto i Jures, jeib Laßiû Meß- es ißdētu. Kadangi ale tôs Dienôs Bē- ie Jurû Wilnys labay aukßtay ējo; tay sawo Apsiēmimą negalējo atlikti, o Wējui eßais pucziant ir ney i Ostą atgalbesu- ßti. Aukßtases Kaßtas ißwengti norēdamas, es jis per Dampßiepio Prisiwadinimą butu idaręs, jis pas Kopû Pestungą Inkarą kan ißmesti ir pasilaukti turējo. Tikt ßen- a (Pētnyczioj), kaip Wējas Nakties Laike Wakarus linkay pasikreipęs buwo, Sziepui isekę, musû Ostą wēl atsiekti. — Wokißka- Szoneris „Eduard" po Wedimu Kapteinio lker, kursai 30. Decemberi iß Klaipēdôs i estą Papenburg su Dēlimis ißbēgo, yra Januaryju nu Sziepio Wyrû prastotas, Jurose ant Szono begulent. Wyrai nu pro Szalę bēganczioio Sziepio „Trent" elbēti; wiens Matruzas ßio swetimojo Szie- prie Gelbējimo per Laiwo Apwirtimą o Gywasti prapulde. Kapteinis Walker Matruzai pas Miestą Grimsby Žemês ntą atsieko.

Allenstein, 20. Jan. Dēley matomojo ididinimo musû Miesto ßiczion daug naujû ...mpame Czēse pabudawotas tape, ... Miesto Dalis su labay puikiomis ... Landgerikties bey Gelžkeldwario jau gatawa pastojo, o ir wisokios Fabrikes su aukßtais Szurßtaineis tēnay i Aukßti kelasi.

Bartenstein, 18. Jan. [Ugnis.] Wa- kar netoly nu ßiczion esancziujû Žitkēmiû bais didi Ugnis pasidare, kuri wisus Kiemo Gywatininkus i didžę Baimę iware. Ant kokio Žēg. 6½ Liepsnos umay iß Skunês Ukininko Plaumono pasikēle ir teip greitay aplinkuy plēties, kad weikey ir antroji su Pa- ßaro Dalykais pripildytoji Skune bey Stal- dis pilnose Liepsnose stowējo. Susiwieny- jusejei Sylai atsiskubinusujû Ugnies Sargû pasiseke galiausey, Gywenamaję to Gaspado- riaus ißgelbēti ir Kaimynû Trobas nu Ug- nies apsergēti.

Braunsberkyj, 24. Jan. Kaip musû Landgerikties Kalējime sēdenczioses Moteres Ketwergo Wakare, kaip toktai kasdien nusi- důti liůbj, ant Kiemo ißleidžiamos buwo, wiena iß jû už wienôs didžiôs Wandens Baczkôs pasislēpe, teip kad Užweizdētoji, Wardu Funk, ję iß Akiû prapulde. Kaip ji galiau- sey Kalējimo Stubas užrakinusi ir i Patalą pasidawusi buwo, tape ji per Brazdējimą pa- budinta, o kaip ji atsikēlusi aplinkuy žwalgės, pamate ji aną Žmoną, Wardu Fleißauer, jôs Stuboje, kuri su jôs Drabužeis Darbo pasi- dariusi buwo. Pirmkol ale ji paßokti galējo, tape ji nu Kalinies su iß senû Drobiniû su- suktu Sztrikiu smaugiama ir ji beweik nu- slopti butu turējusi, jey ne dar paskutiname Akies Mirksnyje jei pasisekus butu, nu jôs atsiwalnyti. Su wienu ant Stalo gulencziu Raktu, kuri ana Trasůnē per Stubôs Durû Raktą laike, ji norējo Stubą užrakinti; Už- weizdētoji ale ję prie to sutrikdino ir pati i Kalējimo Namą laukan ißsigelbējo, kur ji weikey nů wyrißkujû Kaliniû-Užweizdû Pa- galbôs sulauke. Fl. tame Laike i Kelnorę nubēgusi buwo, kur ji wiename Užkampyj kiutojo, kaip ji atrasta tape. Ję wēl i jôs Celę pargabenus, bande ji sawę pasikarti, Ka- lējimo Užweizdas ale Stubas peržiurēdams ję dar tikroju Czēsu atrado ir ję nu Sztrikio atpjowe ir wēl i Gywaßti atgawo. Dabar ta Moterißke bandyto Ražbajaus kaltinama yra.

Szwiežiausiosios Žines.

Petersburkyj, 2. Febr. Laikraßtis „Journal de St. Petersbourg" sako, kad da- bar pasidariusieji Pasirupinimai dēley Karo per Ceitungas esantis kilę. Beje per toliaus waromaji Prisigatawyjimą bey N'ißsitikējimą wienôs Waldžiôs prieß antraję Klapatai pasi- daryti galētu. Toktai ale tuleropay esą ißsi- rodzius, kad ney joki Regierunga Karo ne- geidaujanti.

Turgaus Preke

nu 29. Januaryjaus 1887.

		Tilžeje M.	Tilžeje ₰	Tilžeje M.	Tilžeje ₰		Klaipēdoj M.	Klaipēdoj ₰	Klaipēdoj M.	Klaipēdoj ₰
Kwēczei	100 Swarû arba 50 Kilogramû	7	50	8	—	už naujaji Szepelį	6	—	6	50
Rugei		5	60	5	75		4	90	5	20
Miežei		5	80	6	—		4	—	4	50
Awižos		5	10	5	20		2	70	3	—
Žirnei, balt.		6	—	6	70		6	—	6	50
„ rain.		7	75	8	80		6	50	7	—
RopuTes		1	70	2	30		1	40	1	60
Kiaußei ant Kapôs		3	—	—	—		3	—	—	—
Swiestas	už Swarą	—	70		90		—	80	—	90
Kiauliena		—	50	—	60		—	50	—	60
Jautiena, geriausoji		—	35	—	50		—	60	—	75
Werßiena		—	35	—	45		—	30	—	50
Awiena		—	35	—	40		—	40	—	50
Sziens	už Centneri	2	—	3	—		2	—	3	—
Szaudai		—	—	—	—		1	75	2	—
Szaudai už Kapą		21	—	24	—		—	—	—	—
Sēmenei už nauj. Sziep.		8	50	9	50		—	—	—	—
Timotai už Centneri		20	—	23	—		—	—	—	—
Krußtēne, prasta	už 2 Swarą	—	34	—	—		—	—	—	—
Awižû Krůpai		—	44	—	—		—	—	—	—
Linai už Centneri		—	—	—	—		32	—	—	—
Malka, minkßta			—	—	—		40	—	44	—
Malka, kieta		—	—	—	—		44	—	46	—

Turgaus Prekes Karaliaucziuje

nu 2. Februaryjaus.

Už po 100 Swarus Szieno 2 Mk. — Pen. ik. 2 Mk. 80 Pen., Szaudû 2 Mk. — Pen. iki 2 Mk. 25 Pen., Kwieczių 7 Mk. 29 Pen. iki 7 Mk. 88 Pen., Rugiû 5 Mk. 25 Pen. iki 5 Mk. 77 Pen., didžiujû Miežiû 4 Mk. 29 Pen. iki 5 Mk. 14 Pen., mažujû Miežiû — Mk. — Pen. iki — Mk. — Pen., Awižû 4 Mrk. 80 Pen. iki 5 Mrk. 40 Pen., rainû Žirnû 6 Mk. — Pen. iki 7 Mk. 50 Pen., baltû Žirnû 6 Mk. 50 Pen. iki 8 Mk. 50 Pen., už naujaji Szē- peli Ropucziû 1 Mk. 50 Pen. iki 2 Mk. — Pen., už Swarą Jautienôs 40 iki 60 Pen., Kiaulēnôs 50 iki 60 Pen., Awienôs 35 iki 55 Pen., Werßienôs 30 iki 60 Pen., Swiesto — Mk. 90 Pen. iki 1 Mk. 20 Pen., už 15 Kiaußus — Mk. 85 Pen. iki — Mk. 90 Pen.

Berlyno Prekiû-Depeße.

Rublis Popieriaus-Piniguse
ant 100 Rbl. . . . . 183 Mk. 30 Pf.

Malkôs-Pardawimo Termynai

nu 7. iki 13. Febr. 1887.

7. Febr. ant Žēg.	9:	Jon-Kugeleit (Karcziamoj) Oberfirßterijês Dingken.
7. „ „ „	10:	Neu-Eggleninkuse prie Lep- pert, Oberfirßt. Trappönen.
8. „ „ „	9:	Jägerhof (Karcziamoj), Oberf. firßterijês Wilhelmsbruch.
8. „ „ „	11:	Akmenißkiuse prie Laak, Ober- firßterijês Ibenhorst.
8. „ „ „	10:	Pilkalnēj Oberf. Schorellen.
8. „ „ „	10:	Krutinuse prie Andrea, Oberf. Oberfirßterijês Krutinnen.
8. „ „ „	11:	Schmalleninkuse prie Laßeit, Oberfirßt. Schmalleningken.
9. „ „ „	10:	Nassawuse prie Ehlert, Ober- firßterijês Nassawen.
9. „ „ „	9:	Nickelsdorf prie Gimbott Ober- firßterijês Leipen.
9. „ „ „	10:	Budßiskiuse Karcziamoj, Ober- firßterijês Heydtwalde.
10. „ „ „	10:	Heinrichswaldēj (Gastůse) prie Ebner, Oberfirßt. Schnecken.
11. „ „ „	10:	Žiluse prie Pfeiffenberger, Oberf. Padrojen.
11. „ „ „	10:	Wißwilēj prie Baumann, Oberfirßterijês Jura.
12. „ „ „	11:	Sakutcziuse prie Weibel, Ober- firßterijês Norkaiten.

Liekarstwa:

„Krá" Gicht- und Rheumatismus-Fluid,

iß ßw. Martyno Kloßtoriaus, labay ßauni ir tukstanteropay ißsibandziusi, prieß wisas Trau- kimo Ligas, kaip ir Gyslû Skaudējimus, Nu- garôs Silpnumą, Nugarôs Skaudējimą, Persi- metimą i. t. t. Tukstanczei Atliudymû. Ney wiens Kencziantysis te nepaliekta, ßitą Pri- prową neißbandęs. Puse Plēczkôs už 1 M. 50 Pf., czielą Plēczką už 3 Markius. Wyriausia Pardawimo Wieta prie Randolfi, Mieste Mainz. — Gaunama ir Tilžês Aptiekose.

Nu Magistroto patikrinta. Schlo- chau, Rgbc. Marienwerder, wakariniůse Pru- sůse. Kadangi aß ilgoką Czēsą Užsikimßimą, kaip ir Krutinês Apsunkinimus kentējau, war- tojau aß Aptiekoriaus R. Brandto Szweicer- piles ir radau, kad toses man gerąy maczyjo. Aß ir dabar dar Aptiekoriaus R. Brandto Szweicerpiles teb' wartojû ir iß to lengwjus Widurius bey Palengwinimą ant Krutinês esu gawęs, o ir Kožnam, kurs tokesjau Ne- galinējimus kenczia, aß labay priwelyti galiu, kad Aptiekoraus R. Brandto Szweicerpiles wartotu. F. Nitsch, Gerikties Raßtininkû Pa- galbininks. Teisybe wirßuy stowenczio Pasi- raßymo patikrina Szlochau, 9. Nowemb. 1886, Magistrots. (L. S.) Aptiekoriaus R. Brandto Szweicerpiles yra po 1 Mk. Aptiekose gau- namos, tikt prie Pirkimo ant baltojo Kry- žiaus raudoname Grunte bey ant R. Brandto Wardo-Pasiraßymo padaboti reikia.

Apsakimai.

2 Mokytiniu
gal issteti prie
G. Conrad, Mēbeliû Fabrikanto
Tilžēje, Auksstojoj Ulycz. Nr. 81.

M. Hackelberg,
Tilžēje,

yra n'abejotinay pigiausioji ir wisugeriausioji Isspirkimo-Wieta **Galanterijôs-, Skurôs-, Szpieliawimo-** bey **mažiesiems Taworams** ir **Naujynoms.**

Drabužiû-Knypkes (Pumpos) po 5 Pf. už Dutcą,
Gerus **Szwino-Pēsstojus** (Blyfederius) po 20 Pf. už Dutcą,
Puikius **Korzetus** po 1 Mk.,
Gumôs Skalbinius, Patento-Lampas i. t. t.
pigiausey.

Kožnasis, kurs tikt kelis Sykius szczion yra pirkęs, gal nu to persiliudyti, kaip geray ir pigey czionay perkama.

M. Hackelberg,
Tilžēje,
Wandens-Ulyczioj Nr. 28.
Kožnas Kudikis gal Lodę parodyti.

Pigey!

Kadangi tos Trobos, kuriose aš sawo **Kolonial- bey Material-Tarworû-Kupczystę** warau, ant Pawasario perbudawotos tur buti, parduodu aš sawo geray zortieruotaji Logarį ant tikray pigiu Prekiû:
Cukarą už Swarą po 33 Pf., Stukiuse pigiaus,
Mušzkebota po 28 Pf. už Sw.
Szmultę po 42 Pf. už Sw., geriausę amerikonisskoniszką,
Zepes (Moila) po 18 Pf. už Sw., geriausi Taworą,
Pētrolēją už Lyteri po 20 Pf. geriausę amerik.
Silkiû dar labay pigey
bey wisokius Gērimus ir kitus tuleropus Taworus, jeib Logarį paruimûti galēczjau, ant tikray pigiû Prekiû.

Wisuczēs gers ir wiernas Patarnawimas. — Meldžiu todēl garbingûsius Pirkējus meilaus Apsilankymo.

F. W. Eliseit, Tilžieje,
Wokiecziû Ulyczioj Nr. 44,
y. to **Gennat ir Butchereit.**

Labay puikes sswiežes
Plunksnas,
kaip antay **žasines** su **Pokais** pesstas, **antines** (pylines), **kurines** i. t. t. parduodu dabar paruimûtas norēdams ant labay nužemintôs Prekês.

D. Plogsties,
Pageldynuse pas Plasskius.

Pianinos, kostenfreie Probesendung, billig, baar od. Raten, Prosp. grat. Fabrik Weidenslaufer, Berlin NW.

Wisugeriausius **Bumbukus**,
wisugeriauses **Wilnas**,
" **lininės Gijes**,
pilnay pakotas, už pigiauses Prekes prisiulo

D. Petereit,
Tilžēje.

Grabus
prisiulo wisokeropuse Didumuse ir Pawidaluse didžiame Issiskyrime
G. Conrad, Mēbeliû Fabrikants
Tilžēje, Auksstojoj Ulycz. Nr. 81.

Kaip
Massynos-Aliejų
Kulimo-Massynoms
prisiulau:

sswiesų Cylinderio-Alējų II po 45 Pf. už Lyteri,
sswiesų Cylinderio-Alējų I po 50 Pf. už Lyteri,
Massynû Medzio-Alējų (Bomēlę) po 60 Pf. už Lyteri,
isscystytą Rēwiû-Alējų po 55 Pf. už Lyteri.

Wisi Massynû Alējei yra nu Sakû walni, o kadangi ant Wartojimo tikt labay menkay te yra priwalu, tay toksai Itepimas pigesnis ir geresnis už wisus kitus Tepalus yra.

Albert Lippke,
Tilžēje, Auksstojoj Ulyczioj Nr. 95.
Drogû- bey Parwû-Kupczyste.

Liekarstwa, wadinama
Dr. Sprauger'sche
Heilsalbe,

issgydo kožną Roną be jokio Skirtumo, piktus Pirsstus, Szalczio Igrēbimą, senas Kojû bey kitokes Ronas, padaro, kad ne Miesa sziaugtu, isstraukia wisus Skaudulius be jokio Pjowimo, prider ir Kosului bey Traukimui labay sauney.

Gaunama kûne wisose Aptiekose Deželēse po 50 Pf.

Wyriausia Pardawimo Wieta prie Aptiekoraus **Kahle** Karaliauczuje.

Liekarstwa, wadinama
Dr. Spranger'sche Magentropfen,

priess wisokeropas Widuriû Ligas bey Widuriawimo Negales, padaro wēl Norą ant Walgymo ir issprowyja greitay bey be jokio Skaudējimo, kad Widuriawimas netrikdinamay gal nusidûti, gaunama kûne wisose Aptiekose po 50 bey 80 Pf.

Wyriausia Pardawimo Wieta prie Aptiekoraus **Kahle** Karaliauczuje.

Colporteure

für die in unserem Verlage erschienenen deutschen und litauischen Kalender werden gesucht.

J. Reyländer & Sohn,
Tilsit.

Tikt wienat tikra po sszita Sargybēs Marke.
Profesorio
Dro. Lieber'io Liekarstwa,
wadinama:
„Nerven-Kraft-Elixir"

ant gruntingo pasilieitanczio ir twirto Issgydimo wisokiû ir sunkiausiû **Gyslôs Ligû**, ypaczey tujû, kurios per Paklydimus Jaunystēs yra pasidariusios. Pasiliektas Issgydimas wisokio **Silpnybēs Stono**, Pabalējimo, Baimēs Pajutimo, Galwôs Skaudējimû, Apēmimo, Szirdiēs Drebējimo, Widuriû Ligôs bey wisokiû Sutrowyjimo Negaliû i. t. t.

Priprowa „Nērven-Kraft-Elixir", iš geriausiû Želmeniû wisu 5 Swieto Daliû pagal naujausius Patyrimus medicyniszkujû Mokslû jutaisyta, dûda taigi pilną Užstową už Prawarimą wirszuy minētujû Ligû. Wissą kitą apsako prie kožnôs Plēczkôs pridētasis Rasstelis. Preke už puse Plēczkôs 5 Mk., už czielą Plēczką 9 Mk. priess Isiuntimą arba Atsiēmimą per Poštą.

Wyriausia Pardawimu Wieta prie **M. Schulz, Hannoweriuse,** Schillerstraße.

Pardawimo-Wietos:
prie Aptiekoriaus **Kauffmann** Mieste Allenstein,
prie Aptiekoriaus **Müller** Mieste Braunsberg,
prie Aptiekoriaus **Czygan** Mieste Frauenburg,
Erelio-Aptiekoj Elbingoj; toliaus gaunamos per **Otto Mahlke** Karaliauczuje Pr., Sackheimerstraße 44, bey per **Albert Neumann,** Danckoje.

Malkos bey Medziu Pardawimas

Pētnyczioj, 11. ss. M[...]
Gastužēj Pono **Pfeiffenberg**[...]
Žiliuse nulaikomasis Malk[...] bey Medziû Pardawimo Termyn[...] prasidēs pirm Pētû ant Zēgoria[...] 11½ po Parējimo Personû Truk[...] iš Ysruties.

Ant Issiulymo pareina seka[...]ciame Dawade:

I. Nu senujû Sukirtimû kok[...] 334 **egliniû bey pussini**[...] **Sztangû** I., 225 II., 26[...] III. Klasēs iš Sargybēs Walscz[...] Grüneberg bey Hirschberg.

Jey egliniû bey pussiniû Sztang[...] daug prassoma bus, teip kad n[...]jas Zopostas Termyne galēs pa[...]dûdams buti, tas bus tos Szta[...]gos imanytinay po Takso Prek[...] butent ant **60 Pf.** už I., a[...] **50 Pf.** už II., ant **30 P**[...] už III Klasę issiulomos.

II. Nu naujujû Sukirtin[...] pasidariusieji **Budawojimo** [...] **Nemestininkystēs-Medz**[...] kaip ir **Ugnakurs** iš Sargyb[...] Walsczjû Grüneberg, Hirschbe[...] Mohlen bey Kamputssen.

Malkôs bey Medziû Pri[...]dymas nusidûda Nedēlēs Dien[...] Seredoj bey Subatoj.

Padrojuse, 1. Februariju 18[...]
Obersirssteris.

Mano 9 Murgû 17 Rykszczû didziû[...]dyji **Gruntstuki** [...] draug su dideliû Wējo-Malu[...] prancuziskkas Girnas turencz[...] netoly Zwejybôs gulenti, noriu iš walnôs Walēs pardûti. Pi[...] Norentieji gal wisuczēs prie ma[...] maldûtis.

Schneidereit,
Baltrussaiczjuse pas Ginnisskiu[...]

HAMBURKISZKAY-AMERIKONISZKOJI PAKĒTÛ-WEŽIMO-AKCIJÛ-DRAUGYSTE.

Tiesogi Garais waroma Posto-Sziporyste
nu **Hamburkio** į **New-Yorki**
kas Seredą bey Nedēldienę,
nu **Hâvre** į **New-Yorki**
kas Utarninką,
nu **Sztetyno** į **New-Yorki**
wis po keturiolika Dienû,
nu **Hamburkio** į **wakarinę Indyją**
per Mēnesį tris Kartus,
nu **Hamburkio** į **Meksiką**
per Mēnesį wieną Sykį.

H. A. P. A. G.

Draugystēs Posto-Dampszieпei prie szaunaus Apkawcjimo labay gerą Kelionês Progą teip Kajytēj, kaip ir ant tarpinio Dekio Keliaujantiesiems įteikia.

Artesne Zine duod **Carl Dunsky, Karaliauczuje,** Kn[...]höfsche Langgasse 41. [Nr. 507.]

Kalendros geriktisskujû Ukiû Pardawimû
Nedēlei nu 7. iki 13. Februaryjaus.

	Didumas. ha.	a.	□m.	Gruntsstebres Reinertrags. Mark.	Trobu S[...] Naudoj[...] Werth[...] Mar[...]
8. Februaryjų, pirm Pētû ant Zēg. 10. prie Klaipēdôs Amtsgeriktēs, St. 5, Gruntstukis Ukininko Jak. Bornkam, Schmelz № 2600	—	—	—	—	63
10. Februaryjų, pirm Pētû ant Zēg. 10, prie Tilžēs Amtsgeriktēs V., St. 7, Gruntstukis Ukininko Endrikio Stanziko, Kaltecken № 91	0	63	30	0,55 Dol.	0,6[...]
11. Februariju, pirm Pētû ant Zēgoriaus 10 prie Tilžēs Amtsgeriktēs V., St. 7, Gruntstukis Ukininko Kristupo Tarakaus, Gr.-Beriteningken № 65	1	60	95	1,20 Dol.	

Pridelka prie № 5 „Tilzes Keleiwjo".

Tilzēje, 4. Februaryjų.

Iß Karalystês Deputiertbuczio.

. Susiējimas nu 24. Januaryjaus.

Apie Rokundą laukiejû Dalykû Ministeris, ypaczey apie Ißdawimus už Pasiuntiystes, besusirokůjant kalbējo Kunigaikßtis ismarckis ßiteipo:

Aß ßitą Progą pasinaudoti noriu, jeib eputiertbuczui keles Zinesdawimus apie tą olytiką darycziau, kurę aß pagal Paliepimą ießpatiês Ciecoraus Ciecorystēje warau. unigaikßczei prie Gruntawojimo wokißkosês iecorystês Ciecorui wisokes Teisybes padawe. okißkasis Ciecorus ne tur tą Teisybę, ßius jam padůtůsius Iwelyjimus wis iß wien ersikeitancziam Ciecorystês-Saimo Balsû Daugumui padûti, wisumenkiausey tada, kad jam iecorystês Saimas tiek menkay Ißsitikējimo parodo, kaip toktai dabar nusidawe. Tay ra tos Waldonû Teisybes, už Ciecorystês Sargybę rupinti. Szitos Teisybes yra Ciecorui pawierytos, ale ne Ciecorystês Saimui arba Partijû Wadams, kurie su tokiu Aßtrumu valdo, kaip toktai wokißkoje Tēwißkēj dar niekados nebuwo rasti; tas Teisybes ale ßalin aleisti Wießpats Ciecorus nenor, o jis toktai ir negal. Ką aß ßiczion ißtariu, tay dera nt Ißguldymo to Klausymo, ar prusißkoji Polytiko, kaip ji Bundesrotoj yra waroma, prieß Ciecorystês Saimą ant sawo pacziôs Kojû bestoweuti pasiliks. Ceitungos tulerôpay sake, kad Skirtumas tikt ant Klausymo epareinas, ar 3 arba 7 Metai. Toktai tikt tada Ißsimanymą teturētu, jey Ciecorystês Saimas tą Teisybę turētu, kasmet apie Rokundo-Dalykus besusirotyjant ir Klausymus dēley Zalnierystês statyti. Tai nebuwo pirm 12 Metû 1874, kaip pirmoju Kartu Susirotyjimas dēley Waisko Didumo laikomas buwo, susiwienyjusioms Regierungems niekubudu abetina, kad gruntinis Dawadas Waisko Didumą paprastoju Zokano Budu padawadyja. Wienat dēl to, jeib Welyjimai tůkart esancziojo Ciecorystês Saimo Balsû Daugumo ißpildomi butu, susiwienyjusioses Regierungos ant wis atsikartojanczio 7 Metû Iwelyjimo sutare. Tůmi jos Macziu ant naujû Itaisymû dawe, kursai Ciecorystês Pamatui pasijudinant ir naujiems Pasilaikymams prasidedant wartojamas turējo buti. Szitas Suderējimas ale neturējo Pradzia naujû Ißsiderējimû pastoti, jû menkiaus todēl, kadangi per du Kartu nusidawusi Atsikartojimą toktai Papratimu pastojo; tame Dalyke randasi Skirtumas tarp 3 metinio bey 7 metinio Iwelyjimo, ßiczion tikt tas Klausymas tiera, ar musû gruntinis Dawadas toliaus turēs pastowēti arba ar jis per Saimo Susirotyjimus ir perkeicziamas gal buti? Regierungos wengia tą Kelią, kursai ant Susipainiojimû nuweda. Tay yra jau užtenkanti Priežastis tarp septynmetinio ir trysmetinio Iwelyjimo. (Labay Tiesa! po Deßinês.) Kas Priegadôs Czēsą ant Ginczijôs tarp Kunigaikßcziû bey Zmoniû Wietenikû pasinaudoti nor, tas jau niera ney joks tikras Tēwißkês Prietelus. Toksai Pasiprocewojimas tiekjau menkey werts ie yra, kaip tůkart, Prancuzams Wokietijei Sztrasburki atimant, buwusi Gincžia Regensburkio Ciecorystês Saimo dēley Stono Skirtumû. Mums Bēdôs Aties Mirksnyj be esant pagal Szykßtůk[illegible] Budą yra bandoma ißwerßti, ką mes iß gerôs Walês nenorime dûti. Priegtam ale dar wiens Skirtumas tarp trysmetinio bey septynmetinio Iwelyjimo ant laukiejû Dalykû padabojant pasirodo. Užmanymas ne wienat tam darytas yra, kad tikt ßendien musû Atsigynimo Syla pasididintu, bet mes per wisą sekantyji Zmogaus Amžių tą Welyjimą turime, kad prieß pasikelanczeses Priegadas musû Atsigynimo Syla pasididintu. Po Pasibaigimo 12 Metû Padidinimas iß 41000 Wyrû ir tůmi Padaugsinimas Atsigynimo Sylôs iß 200000 Wyrû pasidaro. Tay yra gers Dalyks ant Pakajaus Ißlaikymo, kadangi iß to swetimoses Zemes mato, mumis stipresneis esanczius. Aß apie ßitą Ciecorystês Saime ißguldytą Klausymą toliaus nenoriu ißsitarti. Tai yra powisam kitkas, ar mes tikt Padidinimą nu 48000 Wyrû, t. e. ant trijû Metû didesni Skaitlių po 16000 Wyrais parupiname, arba ar mes toktai ant septyniû Metû darome. Yra aut to nurodyta, kaip kad mes su Ciecorystês Ißardymu kitko jēßkome, kaip Waisko Padidinimo. Yra prieg to ant Skyrējû rokůjama ir sakoma, kad tokio Ciecorystês Saimo esą jēßkoma, kursai Monopolius iwelysęs. Aß nežinau, kiek menkay tie Skyrējei nuspresti tepermano, kurie Tolynžengiancziůsius per Deputiertus skira, ale nu Skyrējû kitû Partijû aß galiu sulaukti, kad jie atskirti permanys, ar koks Deputierts ßale Zalnierystês Užmanymo ir dar Monopolius iwelyti galēsęs. Tas Zodis „Atgalgryžimas" (Reaktion), kursai daugiausey cze yra wartojamas, kur protingôs Dumôs Stoka randasi, buwo juk ir tokiuse Laißkuse skaitomas, kurie po Ciecorystês Deputiertû Wardais į Swietą ißleidziami buwo. Tai yra Regierungôs Apskelbimas. (Brawo! po Deßinês.) Klausymas dēley Monopoliû tada bus statomas, kad mes negiliukingą Karą busime turējęs, kad mes prie kożnôs Priprowôs sawo Priebēgą jēßkosime. Tada ne tikt Monopolei, bet ir daug sunkesnios Steyres užmanomos turēs buti. Kad mes žalnierißkay silpni esame, tay busime pergalimi, o tada ir Monopolius užsiimti turēsime, jeib Neprieteliems Karo-Kaßtas užmokēti galētumbim. Aß sakiau, kad Ciecorus prieß dabarnykßtyji Ciecorystês Balsû Daugumą tą Ißsitikējimą netur, jeib jo Teisybes dar toliaus ißplēsti galētu. Aß esu tôs Dumôs, kad ßitas N'ißsitikējimas prieß Ciecorystês Saimo Balsû Daugumą prie Ciecoraus pilnay pagal Teisybę yra, apdumojaut, kad tikrû Ciecorystês Neprieteliû priwalu yra, jeib ßitas Balsû Daugumas susidēti galētu. Ciecorystês Prießeninkû yra kokiû 70 Ciecorystês Saime, butent Zocialdemokratû, Lenkû, Elzaseriû, Hannoweronû bey teip wadinamosês „Zmoniû Partijôs". Szitie 70 ale wis tas Elementas yra, kursai pagelba, Wirßu palaikyti. Nu Centrumo bey Tolynžengianczujû yra iß wiso 153, tam prießais stow Nacionalliberolai bey Konzerwatywai su teipjau 150 Balsais; o anie 70 tada ißrodo, kas Wirßu palaikys. Kaip gal Ciecorus į tokes Rankas Atsudyjimą apie Zalnierystês Sylą padůti! (Labay Tiesa! po Deßinês.) Pons Richteris tokiame Stone randasi, kad jis kożnam Tolynžengianczujû bey kitû Partijû Zingsnui pritarti gal, teip kad jis Wadu Balsû Daugumo pastoja. Erodas bey Pylotas, kuriudu ßeip ir wiens antrą nemylējo, tikt bent wiename Dalyke sutare. Aß tą Paweikslą toliaus nenoriu ißguldyti. Aß tikt norējau aißku padaryti, kad wiernas Pasilikimas prie Zemês gruntinio Dawado ta wiena Priežastis te yra, kuri Regierungas prie jû Apsiēmimo weda. (Didis Pritarimas po Deßinês. Szwilpimas pro Dantis ant Kairês.) .

Deputiertui Windthorst kalbējus atsiliepe Kunigaikßtis Bismarckis: Aß nu Deputierto Windthorsto bucziau sulaukęs, kad jis ko satytu, kas prie musû Dawado priklauso. Cze kalba jis nu Paskalbû apie Atmetimą slaptojo Skyrimo Teisybês, kurios dabar ißsiplatinusios esanczios. Kodēl jis ne nu pat Baudziawû (Lažû) kalba, rasi mumis Tolynžengianczujû Partijei jau padûti nor! Aß wisotinaji Skyrimą per gerą ißradau, kuri pirm manês Kalbējusysis papeike. Aß beje ant Ceitungû Melawimo nerokawau, o ir ne ant Suktojû Budo. Ale dēl to dar niera priwalu, manę to Zokano Prießeninku wadinti. Aß pagal tą Macziu, kuri Pons Windthorsts prie Piningû Ministerio stato, turiu priimti, kad Pons Windthorsts ir dabar dar to Zokano Prießeninks ir Prietelus Hannoweronû Karalystês Wēlattaisymo yra. Pons Windthorsts yra grumzdęs, kad Zocialdemokratû Skaitlus keturis Kartus toks didis kaip dabar pastosęs. Pagal Centrumo Skyrimo Polytiką toktai beje lengwus Daikts gal pastoti, nēs tůmi jûk prie Zmoniû wiskas į Nieką yra pawercziama, jey kas dar į koki aukßtesni Persimanymą tik. Daugiausieji Zocialdemokratai juk tikt per Centrumo Pagalbą prie antroju Kartu nusidůdanczujû Skyrimû te tape paskirti. Wyriausoji Galwa katalikißkosês Bažnyczios toki Darbą tikray papeikti tarēs; o ir kitokie Dalykai Nyme Pritarimo neras. Skyrējei pirm Skyrimû apie tay rasi dar bus pamokinami. Popiežus yra Pakajaus Wyrs, jis newelyjas, kad Zemês Waldzia prie Zmoniû peikiama ir nužeminama butu. Gruntinis Zokanas mums ant wisados Iwelyjimą prirodo, mes juk ant septynmetinio Iwelyjimo suderējome, Ciecorystês Saimo Balsû Daugumas ale nor sawo Teisybes dar toliaus ißplēsti. Tai mes neprileidziame. Iwelyjimas ant trijû Metû juk ir jau neb' pakanka, bet tikt Iwelyjimo ant wieno Meto yra geidaujama. Ar kas Metą atsikartojas Waidas ant Ciecorystês Nutwirtinimo der, aß nežinau. Pons Windthorsts potam ant Wartojimo tokiû Zodžiû parējo, kurie nu Partijû kaip koks Mußio-Szauksmas yra ißdûdami. Jis yra sakęs, kad musû Zeme wēl teip absolutißkay busenti waldoma (kaip antay Maskolija, t. e. be jokio Paklausimo Zemês Wietenikû). Kad Ciecorystês Saimas protingas, t. e. Ciecorystei meilingas yra, tay jis teipjau atsudys, kaip Regierungos, nes ßios juk ney jokiôs Priežastiês netur, daugiaus Szteyriû bey Zalnieriû praßyti, kaip kad reikalinga yra. Wiskas, kas dabar prieß Ciecorystês Saimą yra sakoma, juk tikt prieß jo Balsû Daugumą tesikreipjas. Aß ant to n'esu priwerstas, kożną, kursai sawę Ciecorystei wiernu wadinas, ir per toki laikyti. Aß n'esu priwerstas apsidengusiûsus Tolynžengimo Republikonerius per Karalaus Prietelius laikyti; aß netikiu į

jû Prietelingumą prieß Karalių. Priprowos bey galutinieji Mierei Tolynžengiancžujû Partijôs nesutar su waldonißkais Itaisymais, jie yra waldonißkiems Itaisymams prieß ir linksta daugiaus Republikês Itaisymui. Aß per kanicžney reikalingą Daiktą laikau, kad waldonißka Zeme ant Czēso Pasilaikymû dēley Ceitungû Walnybês padabotu. Waldons tur padaboti ant atwiray giliůjancžiosês Dumôs, Balsû Daugumas Saime to nepriwalo, jis ney jokiû Priežascžiû dēl to nepriwalo paminēti. Pons Windthorsts dumoj, buk aß Hannoweronus ißczydyjas, tus Karalui wiernůsius Žmonius Aß tikt tus teißczydyju, kurie su sawo prieß Karalių pajustoju Wiernumu sawo polytißkůsius Reikalus atlikti bando, toktai aß beje ißczydyju, kur aß tikt galiu. Aß dziaugiůs, kad ßitas Susißnekējimas prasidējo. Aß sakau, kad Pons Windthorsts Tiesą tropyja, sakydams, kad aß su Deputiertu Limburg-Stirum pirma esu susikalbējęs ir klausu ji, ar jis toki Sutarimą kaip prieß gruntini Dawadą stowenti laiko. Aß wienoj tû Nakcžiû, kuriose miegoti negalējau, Windthorsto Kalbą apie Monopoli skaicžiau ir saw sakiaus, kad teipo ilgiaus neb'gal eiti, prieß tay tury kas nusidůti. Aß tą Dalyką teip itaisyti bandziau, kad prie to galēcžiau ißsitarti. Prie tôs Szlužmôs, kurę aß Zemei atlikti noriu, rokůju aß ir aißkusi Ißguldymą apie Ciecorystês Saimo Waidą, nes trys Penktdalei wokißkosês Ciecorystês yra juk Prusijôs Žmones. (Pritarimas po Deßinês.)

Deputiertas Richteris: Jey kas prie Klausymo septynmetinio Iwelyjimo twirtas pasiliekta, tay jis ir prie Monopolio twirtas pasiliekta. Reichskancleris sawę Tēwu slaptojo Skyrimo Teisybês ißsipažino; tay niera ale ney joki Sargybe, nēs Reichskancleris sawo patiês Kudikius sucžērauja, jis prasidējo su Zokano-Dawimais, pagal kurius wisoke Kupcžyste walna tur pasilikti, o jau Mete 1879 jis Sargybês Muitui prisikreipe. Yra tokio Skyrimo Dawado geidaujama, kursai Skyrimus pagal Žmoniû Pawadinimo-Stonus padawadyja. Gruntinio Zokano Ißguldymas powisam naujas yra. Suderējimas rods Mete 1874 darytas tape, ale su Nacionalliberolais, kurie patys ißsipažino, kad jie tůmi niekubudu prieß Iwelyjimą ant trumpesnio Czēso n'esantis. Kaip gal ale susiwienyjusiosês Regierungos ant ßito Suderējimo pasißaukti, kurios ney tą niera pilnawojusios. Ant wisados patenkantyji Dwyliktmetini Iwelyjimą juk ney pats Kancleris nenorējo, kadangi karalißkoji Waldzia prie to ant ilgo Czēso tur pasilikti. Jey ale Nenorējimas prieß toki Iwelyjimą randasi, kaipgi tai galime dêley 3 arba 7 Metû gincžytis. Prieß Waisko Didumą juk mes niekodos nieką nesakēme, bet tikt prieß ilgaji Szlužmôs Czēsą saw skyru žalnieraujancžio Wyro. Kad trijû Metû ilgasis Žalnierawimo Czēsas per ilgs yra, kožnas Wyrs ißpažysta. (Prießtarawimas.) Tikt matykite, kaip Žalnierei Burßais bey Ordonanca budami ant tokiû Dalykû wartojami yra, kurie su jû žalnierißkoju Ißmokinimu nieko Darbo netur. Mes Regierungû Praßymus prie dabarnykßcžiujû Pasilaikymû neužgynēme; mes Waisko Padidinimą ant trijû Metû tokiame aukßtame Skaitliuje iwelyjom, kaip tasai ikißiol dar niekados niera iwelytas. Tai niera ney joks Macês Pamilimas, mes tikt sawo Pasekējiems tą Teisybę důti norējome, kad jie ir sawo Atsudyjimą důti galētu. Kad mes už sawo Dumą istojame, kad mes ant bēdnujû Žmoniû padabojame, jeib tie prie Apßteyriawimo bey Žalnierawimo daugiaus Sargybês rastu, tay mums negal buti už Akiû metama, kad mes Padidinimo parlamentarißkosês Macês geidaujame; prie to mes ir ant Waldonystês Reikalû padabojame. (Pritarimas po Kairês.)

Kunigaikßtis v. Bismarck: Aß tikt Ponui Richterui noriu welyti, kad Pons Windthorsts jam wisados toks paklusnus pasiliktu kaip aß Wießpacžui Karalui. (Pritarimas po Deßinês.) Pons Richteris per nepriderįngą Daiktą ißrado, kad Karalaus Susirotyjimuse minawota tape; tay tur jis ir gruntini Zokanq per nepriderįngą Daiktą laikyti, kadangi tēnay wis iß wien Karalaus winawojama tampa. Kad nu to nekalbame, tay gal karalißkoji Macis weikey i Užsimirßimą pareiti. Prie musû karalißkoji Macis toki niera kaip tolimojoj Azijoj, kur nu Waldono nereik kalbēti ir Waldons niera matomas. Aß laikaus prie Zodziû gruntinio Zokano, o ne prie Tolynžengiancžujû Ißguldymo. Teip ilgay, kaip Zokanas apie Žalnierystę dar nebuwo gatawas, reikējo su kitomis Priprowomis iß Bēdôs apsigelbēti. Mete 1874 pastojo wiens Zokanas gatawas, pagal kuri ne Ciecorui tolimjausis Rubežus, bet tikt menkiausis Rubežus prirodomas tape, iki kurio Ciecorystês Saimas iwelyti turējo. Regierunga aną Suderējimą n'esanti laikiusi. Regierunga Reikalui pasidarius nu Ciecorystês Saimo Pritarimo praße, kad ankscžiaus kaip 17 Metû Padidinimas daromas butu. Aß iß naujo pirm manês Kalbējusojo Kalboje apdyrwyti turējau, koks swarbus Elements prie Skyrimû Karcžiumeninks yra. Per Monopolius norite Jus Karcžiumeninkus ibauginti ir jus ant to priwersti, kad jie prie jû Skyrimus benulaikant ypatißka Partija Sznapso-Polytikôs pastotu. Aß esąs sawo patiês Kudikius sucžērawęs. Dēley teip wadinamujû Meljo-Zokanû aß turiu sakyti, kad tie ne nu manês yra ißēję, kožnas Ministeris už sawo patiês Dalykû Zokanus tur atsiliepti. Kaip aß macžiau, kiek tuleropû Elementû i Centrumo Abažą nubēgo, tay aß Zokanus ßtudierawau ir radau, kad daug nereikalingû Daiktû tuse Zokanuse rados. Su ßitu Balsû Daugumu, kaip tasai dabar radosi, butu turējusi Ciecoryste sunykti. Aß dirbu už tai, kad kitokius Skyrimus sulaukcžiau. Kitoks Skyrimo Dawadas ale pagal Zokaną sulauktinas. Jey Balsû Daugumas mumis ant Ißadējimo priwersti dumoja, tay ji apsirinka, dēley tôs Prießsistengimo Sylôs, kuri musyje yra randama. Aß esu palinksminojimas per Nužwelgimą ant Prusijôs praējusiojo Czēso, butent tůmi, kad kožnas Tolynžengimas Prusijôs bey Wokietijôs staigiausey apkaraujamas tape nu Tolynžengiancžujû Partijôs. (Labay Tiesa! po Deßinês.) Pirma Žalnierystês Klausymas, tada Lenkû Klausymas, potam dēnißkasis Kars, kuri man Tolynžengiancžujû Partija pasunkino. Tada parējo Mets 1866, Perpjowimas neißmezgamojo Mazgo. Tolynžengiancžujû Partija Atlikimą to Klausymo pasunkino, ji yra prieß ßiaurwokißkaji Draugystês Verfassungą ßtimawusi. Nors ir Kars prieß Prancuzija reikalings pastojo, tay tape ant Paraginimo wieno Prancuzo iß Widaus Tolynžengiancžujû Partijôs Mete 1869 tas Užmanymas statomas, kad Waiskas pamažinamas butu. Karas su Prancuzija mums pasunkintas tape per žemêsißdawējißkůsius Suktumus Tolynžengiancžujû Partijôs. Aß tikt Wardą nelurio Jakoby teißtarti priwalau, kursai patlab Karo-Czēse sawo Prietelingumą prieß Prancuziją atwiray ißreißke. Prieß Ciecorystês gruntinį Zokaną, prieß Padawimus Gelzkeliû po Zemês Waldzia yra Tolynžengiantieji ßtimawę. Wiskas, kas Cieco-
dibe ir suwienyta padare, tape man nu
lynžengiancžujû Partijôs apkarauta. T
aß tą Lukesti ßalin nepadůdu, kad tokēl,
dangi Tolynžengiancžujû Partija musû Pri
ninke yra, Žalnierystês Dalykû Užmany
tikt dar bus priimamas. (Pritarimas
Deßinês.)

Iß Lietuwôs bey abiejû Prusû Prowi

Tilžēje, 25. Jan. Negana taukey
Raginimas girdimas yra, kad minau ko
fis, kursai su Szowimo Priprowomis D
tur, prie tujû Pakawojimo bey Wartoj
akylay pasielgtu. Kaip sunkey toks N'a
dabojimas sawę pats pasikorawodina, ißr
wiens ßendien ankstÿ ßiczion patirtas At
kimas. Wiens swetims Keleiwis wakar
samdytoju Wežimu Pono Bonaczio i K
kēnus keliawo ir Rēwolweri su saiwimi dra
ēme, kuri jis Wežime iß Užsimirßimo be
lenti paliko. Szendien pirm Pēnû wiens
nesnis prie Bonaczio ßlužyjas Kutßeris
Rēwolweri Wežime atrado ir ji su saw
pasiēme; po to wiens jaunesnis Kutßeris
ējo ir su tům Ginklu bowytis pradējo. P
to Szuwis pasileido ir Nedabotingam
Kulka aukßt Nosês i Kaktą tropyjo, ku
ismegusi pasiliko. Negiliukingasis tůjau I
simanymą prapulde; Suronyjimas yra la
sunkus. Liekorus tůjau padawadyjo,
Suronytasis i Gydimo Butą nugaben
butu.

Szilokarcziamoj, 27. Jan. Wa
Sunelis Pono Wyskupo Oloff iß Werdain
kaip jis Pēnû Laike iß Szuilês parējo,
Wežimo wieno Gaspadoriaus iß Szlažiû p
wažiůtas tape, iß ko tas Kudikis prie be
nosês Rankôs bey Kojês sunkey pažeistas ta
— Kaip wakar Wakare ant Zēg. 6 P
Kataster-Kontrolērs Oels nu wieno Per
tawimo Namon linkay wažiawo, ißgirdo
umay ne per toly Pagalbôs Szauksmą.
seke Szauksmui pastuy ir atrado teip wa
namojoj Zogēj, kuri nebuwo užßalusi, wie
Wyrą bey wieną Moterißke abudu skendancž
Su Pagalba jo Kutßerio pasiseke Ponui O
pacziam Gywastiês Priegadoj be esant W
ißtraukti, tas Gelbējimo Darbs toks ilgs
stojo, kad tame Tarpe bēdnoji Moterißke
po Ledaus panēre ir powisam prapůle. Sz
jôs dar ir trys kiti Žmones, kurie ant wie
Wežimo buwo sēdēję ir su tůmi ant Leda
ilužę, Wandenyj sawo Smerti rado.

Rusnēj, 28. Jan. 25. ß. M. t
Liosenìnks L. iß Užlēkniû Girēj prie Med
Kirtimo nu wieno půlancžio Medzio teip
giliukingay tropytas, kad jam deßinoji K
prie Kelio powisam sutrußkinta tape. Sz
dien tam negiliukingamjam Žmogui Po
Liekorus Kittel iß Rusnês bey Drs. Cohn
Szilokarcziamôs iki puse wirßůjo Rēto K
nuēme.

Kaukēnuse, 28. Jan. Skēriuse g
wenantysis Krumû Sargas A. buwo praēj
Panedēli Szieną i Kaukēnus nugaben
Prie Atgalgryžimo jis Skēpiuse apsistoj
teip kad Tolynkeliawimas tikt betemstant
nusidawe. Už Budwēcziû prie wieno j
ir Dienôs Laike priegadingo Pylimo (Dam
Užlenkio nupůle Wežims su jame esancžiû
du Žmogumi ir Arkleis umay nu Pyli
žemyn ant stacziosês Upês Krantôs link
A. pasiliko ant Wietôs negyws, jo Draug
tikt nepasakomay ißsigando, ßeip ale swei
pasiliko; Arklei, ant kuriû jis wirsdams w
ßuy buwo půlęs, jam Gywasti ißgelbējo.

Für die Redaktion verantwortlich: G. Kaudonus in Memel. Druck und Verlag von J. Reyländer & Sohn i[illegible]t.